

Preek ds. G. Zomer – Ruth 4 : 11 en 12

Gemeente van onze Here Jezus Christus,

Het laatste hoofdstuk van het boek Ruth behoort tot de machtigste van de bijbel. Het is een hoofdstuk zoals Lucas 2, het kerstevangelie. Alleen, wat daar helemaal ontsloten wordt, dat zit hier als het ware nog in de knop, een dichte bloemknop. U ziet hier de HERE Zijn gang gaan, Zijn vastberaden gang naar Bethlehem en de volheid van de tijd. Hij is bezig de geboorteweg voor de Messias te banen. Hij maakt ruim baan voor Hem die het slangenzaad moet vertrappen. En terwijl Hij dat allemaal doet, bouwt Hij daarmee aan de verlossingsweg voor u en mij. Hij is bezig zijn volk, Zijn kerk te verlossen.

En zoals daar later in de velden van Bethlehem-Efratha getuigen geweest zijn van het verlossend komen van de HERE tot Zijn volk (denkt u maar aan de engelen en de herders) zo zijn er ook op het moment waarover onze tekst het heeft, getuigen opgestaan in de poort van Bethlehem in Juda. En dat niet slechts om getuigen te zijn bij een bepaalde aankooptransactie, maar veel meer om er getuigen van te zijn hoe de HERE Zijn volk koopt, hoe Hij dat lost en verlost.

O nee, dat hebben die mensen op dat moment zelf allemaal niet zo gezien. Ze zagen er misschien weinig van. Ze waren teveel bezig met zakendoen en met handel drijven. Maar toch had het daar wel mee te maken. Ze zijn maar niet getuige van Boaz' werk, maar van Gods werk door hem. En dan ook weer niet van wat Boaz doet voor Naömi en Ruth, of van wat God doet voor die beide vrouwen. Nee, als zij hier getuigen zijn, dan zijn ze getuigen van wat de HERE, de God van het Verbond, voor heel het volk van het Verbond doet, in alle tijden en over de hele wereld.

Och, wanneer het hier alleen zou gaan over die aankoop van Boaz, en hoe hij daarmee tegelijk Ruth als zijn vrouw aanvaardde, dan durf ik te zeggen, dat er tegenwoordig belangrijker transacties gedaan worden ten overstaan van de rechter of notaris. Maar daar het gaat op dit moment daar bij de poort van Bethlehem niet om. Dit is het grote, dat achter al die dingen ligt: de HERE is bezig om een groot volk voor zich in het leven te behouden. Hij is bezig met de Messias en dan is Hij bezig met het volle heil, met uw en mijn zaligheid.

En dat doet de Here nu in de weg van Zijn Verbond. Dat werkt en bewerkt Hij door gehoorzaamheid aan Zijn wetten, door menselijke gehoorzaamheid aan de instellingen en inzettingen van het Verbond. En zo gaan wij het tafereel in de stadspoort van Bethlehem zien, zó gaan we het getuigenis van de mannen die daar bijeen zijn, aanvaarden; niet als een ménselijk getuigenis, maar als een getuigenis van Gods Heilige Geest, aangaande de bewaring van Gods volk.

En met deze dingen als uitgangspunt, bedienen wij u het Woord van de HERE in de aangekondigde tekst waarin wij beluisteren:

Thema: Het getuigenis van Gods volk in het uur van Boaz' bewaring van Gods verbond.

We letten op:

1. De omstandigheden bij dit getuigenis;
2. De inhoud van dit getuigenis;
3. De vrucht van dit getuigenis.

En al het volk, dat in de poort was en de oudsten zeiden: "wij zijn getuigen". Wij hebben in de tekst met een getuigenis van het volk van de HERE te maken. En u weet wel, dat woord getuigenis komt uit de sfeer van de rechtspraak. Daar in de rechtszaal kan het voorkomen dat je soms geroepen wordt tot het geven van getuigenis. Of, ik denk aan de notaris. Als daar een bepaalde transactie moet plaatsvinden, dan gebeurt dat vaak in het bijzijn van getuigen. Dat gaat zo met de bedoeling dat een bepaalde handeling in de strenge sfeer van het recht plaatsvindt. Het mag geen onderonsje worden.

De dingen moeten niet gebaseerd zijn op subjectieve oordelen of op onderling vertrouwen, maar op de vaste pijlers van het objectieve recht. En uit die sfeer, de rechtssfeer, daaruit komt nu dat eenvoudige woord "getuigen".

En zoals het er vandaag in het maatschappelijk leven aan toe gaat, zo was het ook in Boaz' dagen. Alleen, dit moeten we er wel bij zeggen: de begrippen "getuigen" en "recht" worden niet slechts door een wetboek bepaald, maar ze brengen u in het klimaat van de dienst en het verbond van de HERE. U komt daardoor niet slechts tegenover aardse overheden te staan, bijv. een aardse rechter. U komt daarmee tegelijk voor het aangezicht van de hemelse overheid, de hemelse Rechter. U komt er mee voor het aangezicht van God.

En kijk broeders en zusters, dat is het nu juist waarnaar Boaz in dit uur heeft verlangd. Hij zocht het klimaat van het recht, het Verbondsrecht van de HERE.

U weet wel hoe de situatie was, nadat Ruth bij Boaz op de dorsvloer was geweest. Boaz had gezegd, dat hij zijn lossersplicht ten aanzien van Naömi en Ruth wel wilde vervullen. Maar, er was nóg een lossers, die dichterbij stond dan hij. Wie dat geweest is, wordt ons niet verteld. Maar het moet wel een familielid van Noömi geweest zijn, iemand die net als Boaz heel nauw betrokken was bij de geschiedenis van Elimelek's geslacht.

Boaz heeft die lossers aangesproken. Niet in een onderonsje, maar in het openbaar, publiek, nl. in de stadspoort. Hij heeft hem daar onder getuigen tot de dienst van het losserschap geroepen. En dan zien we iets merkwaardigs, namelijk dat die man in eerste instantie wel bereid blijkt te zijn tot het lossen van Elimelek's geslacht. Hij wil het stuk land, dat eens aan Elimelek heeft toebehoord, wel lossen. Hij wil er wel voor zorgen dat die bezitting niet op een ander geslacht overgaat, maar dat ze voor het huis en de familie van Naömi behouden blijft tot de dag van de Messias.

Maar, zo laat Boaz dan voor het forum van de vergadering zien, dan is wel het grondgebied van de familie bewaard gebleven, maar nog niet het geslacht zelf. Wil de lossing een volledige lossing zijn, dat wil zeggen een lossing over heel de linie, dan zal niet alleen het land en de grond, maar dan zal ook Ruth gelost moeten worden. Daarom zegt Boaz: "Op de dag dat u het land koopt uit de hand van Naömi en Ruth, de Moabitische, neemt u ook de verplichting op u, om de naam van de overledene over zijn erfdeel te laten voortbestaan. U moet niet alleen het grondgebied van Elimelek's geslacht, maar ook dat geslacht zelf tot de vreugde van de Messias bewaren. Want wilt u echt lossen, dan zult u een volkómen lossers moeten zijn. Elimelek is niet gebaat met een halve lossing, maar slechts met een gehele, een volkomen lossing.

Maar broeders en zusters, dan schrikt die lossers terug. Als hij ziet, dat er tevens sprake zal moeten zijn van een huwelijk, dan ziet hij er net zo snel weer vanaf, als dat hij eerst besloten had om het wel te doen. Toen zei de lossers: "Dan kan ik het voor mij niet lossen, want ik zou mijn eigen erfdeel te gronde richten. Los gij voor u, wat ik zou moeten lossen; want ik kan het niet lossen".

En dan zien we, hoe Boaz met een volkomen lossing lost. Hij lost wel met een lossing over de hele linie. En zo wordt niet alleen het grondgebied, maar ook het geslacht van Elimelek bewaard voor de vreugde van de Messias.

En als die lossing dan met een symbolische handeling is bekrachtigd, als die ene lossers zijn schoen heeft uitgetrokken en aan Boaz heeft gegeven, als de lossingsacte zo rechtsgeldig is geworden, dan roepen de mannen die in de stadspoort vergaderd zijn, plus de oudsten van de stad: "Wij zijn getuigen. Wij zijn getuigen van deze rechtshandeling. We zijn er getuigen van dat Boaz het geslacht van Elimelek met een volkomen lossing gelost heeft".

Dat is toen een zaak van grote vreugde in Bethlehem geweest. Nee, men heeft maar niet geroemd over de edelmoedigheid van Boaz. Men heeft maar niet gezegd: wat fijn voor Naömi en wat wordt zo de zorg van haar schoondochter Ruth beloond. Nee, men heeft het als een zaak van het Verbond van de HERE gezien.

Zo zou ik het willen zeggen: Bethlehem is niet alleen vol van Gods leiding in een bepaalde familiegeschiedenis. Maar het is vol van Gods leiding in de kerkgeschiedenis. En daarover wordt nu in onze tekstwoorden gesproken: "De HERE make de vrouw die in uw huis komt, als Rachel en Lea, die beiden het huis van Israëel gebouwd hebben".

Kijk broeders en zusters, als de zaak beklonken is, dan is het getuigenis van het volk niet, dat men hoopt dat Ruth nog eens moeder zal worden en dat ze een goede moeder zijn zal. Wat met nadruk op de voorgrond staat, dat is dat ze moeder zijn zal van en onder het volk van God.

Met andere woorden: niet het moederschap is het hoogste, maar het kerkmoederschap, dat wil zeggen het moederschap dat ontvangen wordt in de gemeenschap van Gods volk. Een moederschap dat wil bouwen aan haar eigen huis, absoluut, maar eerst en vooral aan het huis van Israël.

Daarom worden in dit verband die namen van Rachel en Lea genoemd. Van hen wordt gezegd, dat zij het huis van Israël gebouwd hebben. En nu moet bij "Israël" in deze dagen beslist eerst aan Jacob gedacht worden. Immers, deze geschiedenis vindt plaats in de tijd van de Richters. Wie dan "Israël" zegt, die heeft niet slechts één gezin voor ogen, maar de 12 stammen van Israël. Het huis van Jacob is in Egypte uitgegroeid tot een volk. Een groot volk heeft Egypte verlaten.

Het is door Mozes' dienst door de woestijn geleid. Jozua bracht het volk in Kanaän en daar heeft het een plaats gekregen. Daarom, wie het nu heeft over de bouw van Israël, die stelt niet de bouw van één geslacht aan de orde, maar de bouw van de twaalf geslachten van Israël, heel het volk van Gods Verbond.

Die bouw zult u niet verrichten, Boaz, maar de grote Bouwheer is God zelf. Daarom: "De HERE make deze vrouw die in uw huis komt, als Rachel en Lea, die beiden het huis van Israël gebouwd hebben."

Nogmaals, broeders en zusters, de mannen van Bethlehem zien deze dingen niet als een privé-zaak, een particuliere aangelegenheid. Ze zien ze als een nationale zaak. En wie daarvan spreekt, die zegt: hier staat de zaak van het volk van Gods Verbond op het spel, de zaak van de kerk. En als het dát is, wat blijkt dan de bewaring van het leven een zaak van goddelijke bewaring te zijn. En vergeet de tijd niet, waarin de HERE Zijn volk bewaart: de tijd van de Richters, dat is de tijd, waarin de kerk nauwelijks meer gezien wordt. Niet die gemeenschap, maar het individu stelt men overal in het middelpunt; ieder doet wat goed is in eigen ogen. Dat is de Richterentijd, waarin er geen koning was in Israël.

En nu is het wonderlijk genoeg toch zo dat in één plaats in Israël er wel oog is voor de gemeenschappelijke zaak van Gods volk. Namelijk in Bethlehem in de stadspoort. Daar staat niet de familiegeschiedenis voorop, maar daar wordt getuigd: het gaat om het hele volk, omdat het om Gods Verbond gaat. En zo is dit getuigenis aangenaam voor de HERE. Het was iets geweldigs, dat Ruth door Boaz gelost werd. Uit alles blijkt, dat Boaz dicht bij het woord van God geleefd heeft. Toen begon hij niet ver van huis, maar hij begon bij het begin, door zijn lossersplicht te vervullen overeenkomstig het recht van het Verbond. En dat dan niet half, maar geheel en volkomen.

En wat worden die mensen dan terecht op hoog niveau gezet: Ruth naast Rachel en Lea, vrouwen van wie heel wat negatiefs te zeggen valt, maar toch ook dat ze het huis van Israël hebben gebouwd. Ruth naast Rachel en Lea. En ook Boaz naast Jacob en Izaäk en Abraham. En allen samen staan ze daar in hetzelfde vlak waarin wij eeuwen laten mogen staan, het vlak van het eeuwig Verbond van de genade.

Daarmee overdrijf ik niet, broeders en zusters. U mag ook in dat vlak staan en wandelen, als u dat dan maar doet in gehoorzaamheid aan het woord van de HERE. En dan geen halve gehoorzaamheid, maar een hele. Geen muggenzifterij aan de ene kant en aan de andere kant alles maar door de vingers zien. Nee, u moet net als Boaz over heel de linie uw verantwoordelijkheid aanvaarden.

Als u dat doet, handelt u overeenkomstig de roeping die in het getuigenis van de mannen in Bethlehem's stadspoort zit verpakt: "Handel dan kloek in Efratha en maak u een naam in Bethlehem."

Zich "een naam maken". Dat is iets wat ons boeit: een naam maken, dat willen we wel. Te goeder naam en faam bekend staan. Dan ben je wat en dan presteer je wat, zodat de mensen zelfs na je dood nog over je spreken.

Maar, het gaat hier niet over een-naam-maken-zonder-meer, maar over een-naam-maken-in-Bethlehem: "Handel dan kloek in Efratha en maak u een naam in

Bethlehem."Het gaat hier niet over naam maken in de wereld, maar over naam maken in de kerk, in de gemeenschap van Gods Verbond.

Och, de namen uit de showwereld worden snel vergeten. De namen van filmsterren, of andere beroemdheden, hun naam en faam vergaan.

Maar als je naam maakt in de kerk, dan ligt het anders: ik denk aan Paulus, aan Luther en Calvijn, aan mannen als Hendrik de Cock en prof. K. Schilder. Zij hebben kloek gehandeld in Efratha, eeuwen later, een naam gemaakt in Bethlehem, alle eeuwen door. En wat zij later deden, dat hebben Boaz en Ruth in hun tijd gedaan.

Ja, dat hebben Boaz en Ruth gedaan, zich een naam gemaakt. We zagen het, Ruth op één lijn met Rachel en Lea en Boaz op dezelfde lijn als Abraham, Izaäk en Jacob.

In het leven van ieder van hen zijn er wonderen gebeurd. Hoe heeft de HERE voor de ogen van Abraham en Sara wonderen willen werken. Sara had er om gelachen, maar Abraham had geloofd en de HERE had het wonder verricht.

En zoals het eens was in Abraham's tent, zo moge het straks in Boaz' tent zijn. De HERE geve nageslacht in de weg van het wonder.

En dan, gemeente, wordt ook de naam Perez nog genoemd: "Perez, die Tamar aan Juda baarde." Is dat nou niet ineens een wanklank in dat mooie boek Ruth? Het liep allemaal zo mooi. Het boek Ruth is één heerlijke symfonie, een volkomen harmonie. Maar nu die wanklank: Perez, die Tamar aan Juda baarde. Wanklank? zo hoor ik iemand vragen. Wie waren dat dan: Perez, Tamar en Juda? Broeders en zusters, jongens en meisjes, dat zou een heel verhaal worden. Het is zó'n verhaal dat je je afvraagt, doe ik er goed aan, om daarmee op de kansel te komen aandragen? Ik zou het niet doen, als het niet in Gods Woord stond, in Genesis 38. Daar vindt u die zwarte bladzijde. Perez is samen met Zera, zijn tweelingbroer, door Juda verwekt bij diens schoondochter Tamar. Het is een geschiedenis vol menselijk bederf, zonde, kwaad en ontucht. In hoeverre in dit alles nog iets goed geweest is, we weten het niet. Naast alle menselijke hartstocht en zonde zien we met name bij Tamar de angst dat ze kinderloos blijft. Om dát te voorkomen gedraagt ze zich als de vreemde vrouw van Spreuken 7, ze gedraagt zich als een hoer. Het lukt haar om zwanger te worden, maar het kind is van haar schoonvader, Juda. Juda is het die zo Perez en Zera bij Tamar verwekt heeft. Een zwarte bladzijde in de Heilige Schrift.

Zou het niet beter zijn om Genesis 38 in de bijbel door te strepen. Ja toch? Maar dan moeten we ook die woorden in Ruth 4 doorstrepen: Perez die Tamar aan Juda baarde.

Gemeente, wij scheuren niets uit de bijbel, we strepen niets door en we gaan niet krassen in het Woord van God. Maar wat betekent dit dan toch, dat dat drietal (Perez, Tamar en Juda) aan het eind van het boek Ruth wordt genoemd? Dat zal ik u vertellen, wat de betekenis ervan is, wat we er aan hebben, wat de vrucht, wat het belang van deze woorden is. En dat belang is enorm. Onze grote lossen Jezus Christus komt uit het huis en het geslacht van David. Daar gaat het om in het hele boek Ruth. Die kant gaat het uit: en Boaz verwekte Obed en Obed verwekte Isaï en Isaï verwekte David. Die grote lossen vindt u in Lucas 2. Daarop is Ruth 4 een prelude, een voorspel. Maar Ruth 4 preludeert niet alleen op Lucas 2, nee, ook op Openbaring 5. In dat hoofdstuk gaat het over de verzegelde boekrol en het Lam. Daar gaat het over die sterke engel, die met luider stem riep: "Wie is waardig de boekrol te openen en haar zegelen te verbreken?". En niemand in de hemel, noch op de aarde, noch onder de aarde kon de boekrol openen, noch haar inzien.

En ik weende zeer, omdat niemand waardig was gebleken de boekrol te openen, noch die in te zien. En één uit de oudsten zei tot mij: Ween niet, zie de Leeuw uit de stam Juda, de wortel van David heeft overwonnen om de boekrol en haar zeven zegels te openen." (Openb. 5 : 1-5).

De Leeuw uit de stam van Juda, wie is dat? Hij is dezelfde als de wortel van David. Hier wordt van Hem gesproken in apocalyptische taal. Hij is het ook, van wie aan het slot van het boek Ruth gesproken wordt, nl. bij het noemen van dat drietal: Perez, die Tamar aan Juda geboort heeft; of Perez, die door Juda bij Tamar verwekt is.

Jezus Christus komt uit het huis en het geslacht van David, Lucas 2; Hij komt ook uit de stam Juda. Hij is de Leeuw uit de stam Juda, Openb. 5. Ziet u wel, dat hier helemaal geen sprake is van wanklank? Integendeel, de heerlijkheid van het losserschap van Boaz wordt door het getuigenis van de mannen in de poort van Bethlehem niet verkleind,

maar vergroot. Kwam Boaz op één lijn met Abraham, Izaäk en Jacob? Ja, hij komt op dezelfde lijn als David en de grote Zoon van David, die uit het huis van David komt, maar die wonderlijk genoeg tegelijk uit het geslacht, uit de stam van Juda komt: Hij, de Leeuw uit de stam van Juda.<>

Maken we zo mensen groot, Boaz, Ruth? Abraham, Izaäk, Jacob, Juda, David? U weet wel beter. Zo is alleen God groot, de HERE, God van het Verbond, dat altijd een genadeverbond is geweest. Geweest zeker, zeker. En het is het nog steeds.

Het is het nog steeds, dat Verbond waartoe ook wij mogen behoren. We dragen het teken en zegel ervan op ons voorhoofd.

Alle roem is uitgesloten. Dat werd wel duidelijk nu ons de heilshistorie geopend werd. Alle roem is uitgesloten, dat zegt iedereen, die zichzelf kent.

Alle roem is uitgesloten, onverdiende zaligheên heb ik van mijn God genoten; ik roem in vrije gunst, in genade alleen. Dat heet grondeloze ontferming, dat genade, rijk en vrij! God schenkt redding, schenkt bescherming - aan Ruth, Naömi, Boaz, aan Perez, Tamar en Juda, ook aan Rachel en Lea, die het huis Israël gebouwd hebben onder twist en tranen. Hij schenkt ze aan zondaars, schenkt ze ook mij. Ja, wanneer mijn onvermogen, en mijn diep bederf mij smart, toont mij 't Goddelijk Vaderhart, Zijn verlossend mededogen: God is liefd' o engelenstem, mensentong, verheerlijkt Hem!

Amen.